

Szövetkezetek.

Vasárnap délelőtt nagygyűlésre jöttek össze az ország kereskedői és iparosai, melynek célja volt tiltakozni a szövetkezetek állami támogatása ellen. Az ország különböző pontjairól összegyűltek különböző tenorban megtartott beszédekben egyértelműleg azzal a túlzott állítással rukkoltak elő, hogy a kereskedelem és ipar bajainak, sőt az öngyilkosságok nagyrészen az állami támogatás volna az oka. Természetesnek és jogosnak tartjuk, hogy minden egyes termelési ág megbeszélhesse helyzetét és kifejtthesse azokat az irányelveket és körülményeket, amelyek mellett boldogulását és erősödését valószínűbbnek látja. De viszont minden ilyen ugynevezett nagygyűlés csak akkor gyakorolhat komoly benyomást a közvéleményre, ha a tények és következtetések összefüggésében logikus és tárgyilagos marad. Ezt valóban nem mondhatjuk el az iparosok és kereskedők nagygyűléséről sokalta inkább nyilvánvaló az a megállapításunk, hogy az összejövétel célja hangulatkeltés volt a szövetkezetek ellen s mint minden hangulatkeltésnél lenni szokott, a súlypont nem a realitáson, hanem a bombasztikus kijelentéseken volt.

Az egész művelt világban a nálunknál sokkal nagyobb mérvben elterjedt szövetkezeti eszmének célja az, hogy a helyzetek kizsákmányolása egészséges konkurrenca által csökkentessék, vagy lehetetlenné tegyék, a fogyasztók, vagy a termelők maguk szövetkeznek arra, hogy szükségleteiket, vagy termékeiket beszerezzék, illetve forgalomba hozzák. Azzal a további céllal természetesen, hogy az árak növekedésének gátat vessenek és hogy a nyert üzemi hasznot ne egy ember, vagy vállalat tegye zsebre, hanem azon maguk a termelők, illetve fogyasztók egy nagyobb köre osz-

tozkodjék. A szövetkezetek támogatása tehát az állampolgárok sok milliójának, vagyis ugyszólván az egész nemzetnek támogatását jelenti pár száz, vagy pár ezer hivatásos kereskedővel szemben. A közszempontjából tehát egészen helyes és igazságos, ha az állam ilyen módon támogatja az összes polgárait. Ezzel szemben az összegyűlt kereskedők és iparosok kívánsága az volna, hogy a támogatás elejtésével a szövetkezetek, melyek nálunk csak most vannak felfejlődőben, gyengitessenek s ezzel az egészséges konkurrenca is redukálódjék.

Csodálatosan a szövetkezetek ellen leginkább a budapestiek és a legnagyobb városok kereskedői vi-

seltetnek ellenszenvvel. Itt fáj nekik legjobban egyetlen konkurrenca, ahol amugy is nagyon sok hivatásos kereskedő konkurrenciájával kell megbirkózni. Ugy néz ki tehát a dolog hogy a szövetkezetek kereskedelmi kartellek képződését akadályozzák meg azáltal, hogy kényszerítenek olcsóbb árak kalkulálására. Ha pedig így van, akkor csakugyan nem helyeselhetjük a szövetkezetek visszaszorítását, mert nekünk mégis csak kedvesebb az, ha a fogyasztók nagy köre olcsóbban és jobban tud vásárolni, mintha a polgárok egy csekély százaléka a konkurrenca csökkenésével mintegy privilégizált helyzetbe kerül.

Munkáslevél. A fundamentum.

Szememre vetették hogy olyan párt szekérét tolom, amelynek katekizmusa szerint a magántulajdon eltörlése, az erkölcsnélküli ateizmus, szabadszerelm, tekintélyrombolás, egy idegen faj imádása, a nemzet, lsten, család és rend megtagadása lehet csak minden állam támasza és talpköve. Akik nem értenek a dologhoz, úgy állítanak oda bennünket, mint akik az elnyomóróhadás elméletét, a horribilis pártadó-haracsot, a nemzetietlen defetizmust, a forradalmi aknamunkát tesszük tanaink középpontjává. Nagyrészen ugyan való mindez, szégyenletemben nem egyszer hajam tövéig pirulok miattok, erősen vigasztalásomra szolgál azonban, hogy egy dolog megmagyaráz minden különbséget, amely köztük és a tiszteletes rendszerek közt fennáll s ez a fundamentum. Miért is hiszem, hogy a taktika helyessége föltétlenül a mi oldalunkon van.

Mivel szóból ért az ember, kegyes engedelmelem kimagyarázokom, Szerkesztő Uram! Mi azt tartjuk, hogy a mai európai műveltség és civilizáció minden szépsége a keresztény alaptanokon, főleg az önfeláldozó szereteten épül fel. De mi ezt a mai civilizációt és jólétet a bolsevik eszmék segítségével messze tül akarjuk szárnyalni s hogy ez sikerülhessen más fundamentumot választunk a szeretet helyett s ezt teljes jóhiszeműséggel a

gyűlöletben véljük föltalálni. Mi fölényesen kiáltjuk oda a keresztényszocialistáknak: ti csak szenteltvízzel dolgoztok, mi ellenben vaspöröllyel és Corvin Klein. kifestő rohamkésével. Ti kanál mézzel akartok legyet fogni, mi egy hordó ecettel. Ti a nagyszerű emberformáló terrornak híre sem hallottátok, akárcsak az eszkimó a datolyának.

Vegyétek tudomásul — folytatjuk tovább — hogy tévelyegtek és sohasem fogtok célhoz jutni. Nem meggyőző igazság kell a munkásnak, hanem összeszorított ököl, nem limonádés sima beszéd, hanem korcsmák borgőzében összekomunizált szokások. Nem okosítani kell őt, hanem alantasabb indulatainak hizelegni. Lunacsarszki izraelita népbiztos mondta: „Gyűlöljük a kereszténységet. A keresztény szeretet a forradalom fejlődését zabolázza. Le a felebaráti szeretettel!” Az kell tehát, hogy az izzó gyűlölet lángja csapjon ki a munkástábor szeméből, a többi társadalmi rétegeket pedig reszketve dideregtesse meg a vörös láng perzselő réme, a nemzet oszlopoi lángtornyának az internacionálé üvöltő hangzavarának hallatára, járjon be minden legkisebb zugot a könyörtelen osztályharc hangos vészkiáltása, a rejtelmesen közelgő forradalmak dübörgése torkába lökhesse fel minden burzsuinak rémülten verő szívét.

Tudjátok-e hát, keresztényszocialisták, hogy mi az a taktika? Ebben ti a szociáldemokráciát soha utólérni nem fogjátok. Ne is erőlködjétek hiszen ti még káromkodni sem tudtok. Ismétlem, az új világ a gyűlöletes épülhet fel. Azt hiszitek nevétséges túlzás, vagy ujjamból szopott egyéni vélemény ez? Vegyétek le a kalapot és hallgassátok meg a szociáldemokrácia legképzettebb, mérsékelt mivoltáról híres magyarnyelvű apostolának, dr. Kunfi (Kohn) Zsigmondnak magasbalendülő szavait: „Micsoda emberformáló erő ez a gyűlölet, amely feszíti, fűti a már öntudatra ébredt munkás elméjét, mert nem ember az ember mindaddig míg eleven gyűlölettel, vérbenforgó szemmel nem nézi azokat akik gátjai annak, hogy igazi ember legyen.”

Ime ebből táplálkozom én, ez az én erőm s mégis beteg állandóan a lel kem. Igen nagy baj van, kedves Szerkesztő Uram! Szerelmet és köhögést nehéztőlteni. Hasonló törvény a kételyre is. Ha kitisztul néha a gyűlölet felhőjébe merült fejem, józan perceimben úgy rémlik nekem, hogy helytelen irányban haladunk. Ugy rémlik most is, hogy borzalmas és szörnyű dolog ez, amit fönnbirtartam. Ugy rémlik, hogy a gyűlölet mindig csak romboló tényező marad, építeni ellenben egyedül a keresztény szeretet fundamentumán lehet, amely lefékezi, a köz javának munkálására is alkalmassá teszi az ösztönös, önző embert. Igaza van annak a keserű bölcselőnek, aki megállapította az emberről, hogy nem más, mint hibák gyűjteménye, minden undokság jeles edénye, tele füsttel, sárral, rossz idővel és sajtóhibával. Faragni, javítani rajta csak a lelkeket átfogó szeretet képes.

Igy aztán teljes a zűrzavar és egyenes nevétséges az, ha mi a romboló gyűlölet mesterei mások helyesebb és emberségesebb rendszereiben keressük a hibát. Eppen olyan nevétséges, mint a Majláth cigány esete, aki a maga füstös fajtájánál nem tudott dicsőbbet elképzelni! Mondották neki: De szép neved van dádé; nem rokonaid neked a Majláth grófok? — „Ségyen ide, ségyen oda, rokon bizsá — választott az elvtárs — de azok nagyon elfajzottak.”

Körülbelül ilyen lehetetlen cigánylogikával dolgozunk mi szociáldemokristák, amikor a keresztényszocialistákat, nemzeti szocialistákat, ébredőket tekintjük a munkásjölét ellenségeinek. Hiszen nem a szeretet jelent elfajzást, hanem az a gyűlölet, amelyet mi prédikálunk, sőt nyíltan gyakorlunk is.

Levelem végeztével azzal a vallo-mással tartozom tehát Szerkesztő Uram-

Érzem.

Írta: FEKETE ALFRÉD.

Érzem, hogy ha keservem az égig fog nőni, a régi vándorbottal: régi könnyekkel a lelkemben vissza fogok jönni...

Érzem, hogy egyszer innen is csak el fogok majd szakadni: nyugtalan, forró, lázas vérem újra új utnak fog odadni! Az erdő csöndjét itthagynom s elnyel a kormos, köves Babylon... lelopja arcom nap-rózsáit: a vágyak ifju nap-rózsáit...

Valami vándor dalos volt az ősom, akit magamban eddig még megöltem, de jaj, nem tudom megtagadni: rohanás-vágyu vérét örökölttem. Virágos, vidám vándorbottal egyszer majd utra fogok kelni s a bizonytalan célu éjszakában a szívem indulót fog énekelni.

Tudom: nehezen bocsát el a napfény, a rét, a felhő, a patak, a föld... Talán itthagynom álmaim zenéjét, mert visszavonja a százkaru zöld, De elhajt mégis a botor törekvés: az ismeretlen birtokomba venni... és vagy a büszke csillagokhoz szállok, vagy elnyel a nagy, szürke, néma Semmi!

De szent hitem és dacos, bizó kedvem velem lesz mindig, — ékes drága holmi — aranyos tavasz, Ariadne szála: azért fog ajkam örökké dalolni! És majd ha lelkem bánatoktól árad s be fogják álomom várkapuját venni, e fonál mentén újra visszatérek a Csönd ölébe lágyan megpihennil

Érzem, hogy ha keservem az égig fog nőni, a régi vándorbottal — régi könnyekkel a lelkemben... majd vissza fogok jönni...

Tengerészbabona.

A krétai blokádnál, szerte beszéltek az egész flottán, hogy S. sorhajóhadnagy az egyik torpedóbot parancsnoka, valahányszor elhajózott kis naszádjával a Capo-Spáda ékalaku foga elött, egy bizonyos helyen mindig kis virágcsokrot dobott a tengerbe. Azt mondták, tengerészbabona. Hogy egy vihar alkalmával majdnem szerencsétlenül járt, a Capo-Spáda fokán és hogy a szerencsés megmenekülés emlékének áldozott vele.

Én azonban tudom, hogy a kis virágcsokorhoz egy szomorú történet fűződik. Nekem ugyanis, az egészet elbeszélte Ahmet a pilot, aki az esetnek szemtanúja volt.

Ahmet a pilot töpörödött kis fekete török volt, — a tiszték által levetett fehér ruhákba kiöltözködve, úgy feszített a naszád fedélzetén, akár egy admirális. Mint a sziget vizeinek alapos ismerője, a veszélyesebb helyeken ő kalauzolta a naszádot.

Ostromzár volt, — a sziget körül egy vonal volt meghatározva, azon belül kereskedelmi vagy személyszállító hajónak nem volt szabad jönnie, mert különben elfogták. A személyforgalmat a sziget városai között a nagyhatalmak hadihajói és naszádjai látták el. Ingyen utazhatott mindenki, nem kellett hozzá más, csak az illető nagyhatalom konzulátusától engedély.

S. sorhajóhadnagy vonala, melyet napjában be kellett futnia naszádjával, Canea Kissamó-bay és Grabusaközt volt.

Egy nap korán reggel, éppen indulni akart Kissamó-bayból Caneába midőn egy csónak közeledett a naszád felé. Egy feketébe öltözött leány meg egy benszüllött görög, a felkelők öltözkében. Léptek ki belőle a naszádra.

S. sorhajóhadnagy még nem látott krétai felkelőt alaposan megnézte, — bő- ujjú piszkos ing, zsinóros mellény, kék bugyogó melynek hátulja egész térdig lógott le és puha száru csizma volt öltözéke. Vállára erő haja szilaj kinézést kölcsönzött neki, fején tarka kék kendő menyecskésen hátra volt kötve.

A leány fess szépség, teathéz álló

tekete ruhája ingerlően tapadt formás idomaihoz, keblére tüze kis virágcsokor volt; Kisérője szolgál alázatossággal forgóldott körülötte.

S. sorhajóhadnagy nem tagadta meg a tengerészt, aki már vagy hat hónapja szoknyát sem látott; mohó pillantással mérte végig a táguló orrcimpájú, melegégővi szépséget, midőn az neki egy iratot nyújtott át. Engedély volt a naszádon való utazásra az osztrák-magyar konzultól.

A naszád hátuljára vezette őket, ott állt két táboriszek, az egyikre leültette a leányt, míg az öreg harcos végigheveredett a fedélzetén.

Mint a nyíl vágatott ki a naszád a Kissamói öbölből, orrával magasan szétcsapva a kékes vizet, mely mint ezüstös tajték hullott vissza, mely sokáig gyöngyözve széles barázda gyanánt mutatta a naszád nyomát.

A leánynak tetszett a gyors iram, nevetgélve beszélt kisérőjével, föliskongott mikor arcába vágódott egy-egy kis gyöngyöző sós víz.

— Megállj! — gondolta magában a sorhajóhadnagy, — majd nem lesz olyan jókedvű, csak elérjük a Capo-Spádát, ott majd tancolunk egy kicsit.

Kissamó-bay és Canea között hosszan nyulik be a tengerbe egy hatalmas szirt-fok: a Capo-Spáda. Mintegy természetes gátja a Földközi-tenger rakoncátlan hullámainak, állandó tengerzár van

nak, hogy beigért kimagyarázkodás nem valami fényesen sikerült. Régi igazság, hogy ha a számár szarvasnak képzelet magát, árokgránsnál nagyon megbánja a dolgot. Megrendül benne a biztonság-érzete és úgy látom, hogy nagy bajok vannak a fundamentum körül is. Nem tehetek róla, de ha a gyűlölet szót hallom, üszkös romok, eltorzult arcú hullák, vértől csepegő kés jutnak az eszembe. Haladás, művelődés, felvilágosodottság, népjólét csak a szeretet országában képzelhető el. A gyűlöletet pedig leghelyesebb volna mesterének, Lucifernek poklába temetni el örökre.

Hibás tehát a fundamentum maga is. De hát mi lesz akkor az egész világ-megváltó marxista rendszerrel, amely ilyen szörnyűségesen beteg alapokon épül fel? Lelkemre mondom, kedves jó Szerkesztő Uram, hogy ha az ember sóhajtani nem tudna, menten megfulladna.

Maradok sokat szenvedő, de mindhalálig hűséges tisztelője:

Tarjani András
felvilágosult fémmunkás.

A vörösek s a még vörösebbek.

Az osztrák szociáldemokraták közlönye: a bécsi Arbeiter Zeitung, melyre a magyar Népszavák is hallgatni szoktak, sőt nem egyszer szorosán hozzáigazodnak: mostanában feltűntest keltő bejelentéssel fordult az ausztriai szocialista táborhoz. Arról van szó, hogy a párt revízió alá vonta 25 év előtt kiadott programját s legközelebbi manifestum alakjában fogja az eddigénél sokkal radikálisabb szellemű megállapodásait közölni.

Az Arbeiter Zeitung szerint az osztrák szocializmus eddigi cselekvési köréből a hatalmi célok hiányoztak. Negyedszázados programjában beírta azzal, hogy nőtt, gyarapodott, terjeszkedett s a terjeszkedés arányaihoz képest szervezkedett. Voltak is jelentékeny sikerei, aminek kezdete visszanyúl a császárság utolsó évtizedéig, klimakszálta erre el a háború végén, az összeomlás alatt s főtényezőjévé lett Ausztria legújabb republikánus kialakulásának.

Most aztán ennél sokkal messzebb néz és törekszik a párt: a hatalmat készszerű magához ragadni. Ez volna ergo-ja negyedszázados készülődésének, terjeszkedésének s szervezésének. Hogy ebben van logika, nem vonhatni kétségbe. Csak-

hogy az egyenes logikai vonalat benne zavaros külső körülmények teszik fölötté hullámozgatósá.

Az osztrák szocializmus jókora tért bódított magának Bécs város-hatósági életében, a köztársaság nemzetgyűlésében sőt a kormányzatban is, de nem oly döntő sulyal, hogy övé lehessen az uralom. Kénytelen tehát errenézve a polgári pártalemekkel osztakozni, s velük közreműködni a városházán, mint a parlamentben. Együtt csinálják tehát a gyakorlati politikát, amivel szükségképp vele jár, hogy a szocialista-radikális szélső felfogásából a vörös elvtársak engedjenek gyakorlatra, ahányszor a praktikus élet és saját feladatuk természete ezt megköveteli tőlük. Ez persze nem tetszik a tranzakcióban részt nem vevő, vagy belőle kihagyott még vörösebbeknek, a radikális-szocializmus ez ultráinak, kik a polgári elemmel semmi közösséget nem ismernek el s az uralmat a munkás nép proletár tömegei számára diktatórikus hatalommal reklamálják. Ez az elem odaát kifejezetten bolsevista s a mérsékelt mensevizmussal szemben, a Leninféle szovjetállam vörös zászlajára esküszik.

Hírek és különféle.

Személyi hír. Dr. Radnay Farkas c. érsek, a besztecerbányai r. k. egyházmegye püspöki stallumából a csehek által kiűldözött magyar főpap, néhány napig városunkban tartózkodott, mint Dr. Holics Endre bányakapitány vendége. A szinpatikus megjelenésű főpap többször mondott szentmisét templomunkban, ahol a magaskorú, de jó egészséggel örvendő, jószágos arcú főpásztort nagy érdeklődéssel vették körül a katolikus hívek.

Még nyár sem volt s már itt az ősz. A hűvös, esős nyár után nem is az időjárás az, ami az őst az eszünkbe juttatja, hanem a fürge diáksereg, amely a szülőikkel megjelenik a beiratkozásra, a felvételi, — vagy pótvizsgákra, hogy a terhes tanulást újból megkezdje, melynek ma még csak terheit ismeri, de nem is sejti, hogy lesz idő, amikor visszasírja még a boldog esztendőket, melyben egyedüli gond a leckének megtanulása volt, s amikor bűnbánóan fogja érezni a tanulásra szánt idő elfecsérelését, a tanárok, tanítók szigorúságát félreértő, gyerekes gondolkodást. A régi világban, amikor az anyagiak nem okoztak oly súlyos aggodalmat a szülőknél, sokkal

A kétféle vörös lobogó ellentétét próbálja most kiegyeztetni az új osztrák szocialista program s hogy ezt tehesse, politikájában vagyagosságok szerint mozgolódik. Elismer átmenetileg oly időszakot, mikor a polgári elem már nem elég erős, a proletárelem pedig meg nem elég erőteljes arra, hogy a hatalmat osztatlannal gyakorolhassa. Ilyenkor a szocializmus kénytelen a polgársággal kezelt fogni, provizorice. A végleges állapotot azonban máris úgy képzelet, hogy a proletárium lesz a teljes hatalom, amit neki a polgárság vagy átenged önkény, tehát veretlenül meghódol előtte, vagy pedig fegyverrel áll ellent, s akkor kiűt a tömegek forradalma, következik az erőszakos birtokbavétel, a proletárdiktatura, ahogy ezt Lenin megcsinálta Szovjet-Oroszországban.

Ebbe az irányba indul most az osztrák szocializmus, az új programban kötött marsrutával. Minket e kérdésben főleg az érdekel, hogy mit szólnak majd hozzá a mi szocialistáink: a Népszavák, ha majd arra kerül a sor, hogy vörös zászlajukat ök is átfessék így, muszka módon még vörösebbrel

több volt a diák, mint ma. Örömmel kell azonban megállapítani, hogy igen sok tanuló látogatja a polgári iskolát, melynek négy osztályát elvégezve iparos, vagy kereskedőtanoncoknak megy s a praktikus polgári iskolai tárgyaknak igen nagy hasznát veszi bármelyik foglalkozási ágban is. — E helyen említjük fel, hogy a vasuton tuli új városrészt rohamos fejlődésével igen nagy szükség volna ott egy elemi iskolára, hiszen a város által felosztott telkektől bármelyik iskola is nagyon messze esik. Nem volna e megfelelő erre a régi vághid, amely csendes és erdős vidékénél fogva, leginkább megfelelne a célnak? Igen sok a gyermek azon a vidéken s téli időben a mindinkább nagyobb forgalmu városba aggódva engedné el a szülő a nagy távolság miatt is gyermekét. —

Gyurkovics Lányok című színművet fogja előadni Baglyasálya-telep kaszinójában a bányatársulati tisztikar által — hölgyekből — és urakból — alakult műkedvelő gárda. A befolyó tiszta jövedelmével teljes egészében a bányatársulati Sirály cserkészcsapat zászlója javára fogják fordítani, azért felülírtéteket szívesen fogadnak. Az előadás magas színvonalúnak ígérkezik, mert a legjava erőket csoportosított az est sikerének biztosítására a lelkes magyar urnő Schreiner Je-

nőné és Nagy Elemér főmérnök, cserkészparancsnok. A szerepek betanításának fáradságos munkája szintén Schreiner főgondnokné érdeme. Dicséretet érdemel az agilis rendezőség és a lelkes szereplők vállalkozása, mert kedvelt cserkészfinink, a kis sirályok zászlóját akarják jöttük jövedelméből beszerezni. Az előadás megtekintését a legmelegebben ajánljuk megértő közönségünknek. Előadás aug. 28-án este fél 8 órakor kezdődik. Villanyos indul fél 7 órakor.

A R. K. Olvasókör új üzletvezetőjévé Kovács Antal, volt bányatisztviselőt, a jelenlegi körí főjegyzőt és ker. szoc. titkárt választotta meg a választmány, a f. hó 21-én megtartott rendkívüli ülésen. Hisszük, hogy Kovács Antal személyében minden tekintetben megfelelő egyént nyert az Olvasókör, amelynek érdekében évek óta értékes munkálkodást fejtett ki a megválasztott.

É.M.E. nap Salgótarjánban 1926 augusztus 29.-én. Az Ébredő Magyarok Egyesületének salgótarjáni helyi- és bányászszakcsoportja folyó évi augusztus hó 29.-én, vasárnap a salgótarjáni Vadász-szálló különtermében d. u. 5 órakor mesedélután, este 8 órakor kulturstélyt tart, amelyre a Bajtársakat és hozzátartozóikat igaz szeretettel hívjuk meg. Salgótarján 1926 augusztus 23. Barticska István s. k. a bányászszakcsoport elnöke. Ungváry László a helyi csoport elnöke. A mesedélután programja: Aladin csodalampája, Hófehérke és 7 törpe, a Csizmas kandúr. Vitetett képekkel kísért előadásban meséli: Rákóczy Béla. az É.M.E. orsz. ügyvezető igazgatója. A belépés az É.M.E. tagjainak és gyermekeiknek teljesen díjtalan. Nem tagok és hozzátartozók a műsort kötelesek megváltani személyenként 5000 K.-ban. A kulturstély programja: Nyitány, éneklő a Vasutas Dalárda, a Kulturáról előadást tart: Gáspár Béla, központi szervezési titkár, Budaváry László novelláiból felolvas Baranyai Aladár körlet szerzési titkár. 10 perc szünet. Az elrabolt felvidéket vetített-képes előadásban bemutatja: Rákóczy Béla az É.M.E. orsz. ügyvezető igazgatója. Magyar egyveleg éneklő a Vasutas Dalárda. Műsor megváltása kötelező az I. rendű műsor 10 ezer K. és ülhelyre jogosít. A II. rendű műsor 5 ezer K. és állóhelyre jogosít. Felkérjük a Bajtársakat, hogy mindazon ismerősök nevét, akiket öshajtanak az estélyre meghívni az É.M.E. titkárságánál (Gaal Dezső féle vendéglist) jelentsék be. Belépni csak e meghívó felmutatása mellett lehet.

körülötte, még csendes időben is folyton csapkodják, pőfozzák a mérges hullámok, mintha elakarnák onnan kergetni, mit áll ott az utba?

A naszád messze tartva magát, kerülte meg a szirtet, közel nem tanácsos hozzá menni, így is a szirtől visszavágódó hullámok mérgekben megemelték, megbillegtetették, előre-hátra, jobbra-balra úgy, hogy minden élő lénynek kapaszkodni kellett rajta, ha nem akart gurulni.

A sorhajóhadnagy oda-oda sandított a leányra, nem halványodik-e el? Nem lesz-e tengeri beteg? Nem ártott annak semmi, még vigabb volt, tetszett neki a dolog nagyon.

— Oh hiszen ez egész jó maritimo mormogta magában — nem árt neki a roláda.

— Te Ahmet! Nem tudod, ki az a lány? — kérde a töröktől.

— Dehogynem singor capitano! Ki ne ismerné Stelltát, Kristoforosnak a menyasszonya vagy mije! — felelte a török.

— Ki az a Kristoforos?

— Kristoforos? Ő a felkelés egyik lelke, a fiatal sas. Ellenségem, de bámulom őt.

— Tehát menyasszony — mormogta a sorhajóhadnagy, szöke bajuszát ráncsalva.

— Kárl.

— Signor capitano! Mikor indulunk visszafelé? — Kérde a leány dallamos hangján, midőn már kikötöttek Caneában és kilépett a partra.

— Délután négy órakor signorina mial — válaszolt a sorhajóhadnagy kissé meghajtva magát és sokáig nézett utána, míg alakja eltűnt egyik utca sáktorában, mint valami látomány.

Ezután majdnem minden nap megjelent a lány a naszádon; Kissamóban föl-szált, elutazott Caneába, onnan pedig vissza.

A sorhajóhadnagy egész megszokta már, örült ha látta; a rideg egyszerű tengerészéletbe bizonyos gyöngéd melegséget varázsolt a jelenlévő bájos leány.

Utközben a naszád hátulján ülték és beszélgettek mindenféleképp, verőfényes tavaszi napok voltak, minden nyílt, újra éledt, a balzsamos termékenyítő levegő pirosra csókolgatta az arcukat.

Egyik nap, ahogy elérték a Capo-Spádához és kiérték a nyílt tengerre; a leány fölállt, fűrkészőleg nézett a távolba, kezével ernyőt formálva a szeme fölé.

— Ugyebár arra van észak? — kérde a sorhajóhadnagytól.

— Nem, arra észak-nyugat van. Ahol azok a felhők tornyosulnak, arra van észak!

— Hellas ugye észak felé van?

— Igen!

És a leány sokáig nézett a távoli Hellas felé, de mást nem látott, csak a szemnek oly jól eső kékséget: mintha indigó kék festék lenne az egész világ, melybe a láthatáron szinte szürkén hajlik bele az égbolt.

— Ugan milyen mély lehet itt a tenger? Azt mondják ezen a helyen nagyon mély, — mondá később, levéve kebléről kis csokrát és a Capo-Spáda foka felé dobta.

A naszád lassan ment, imbolygott, az apró fodros hullámokon. A leány kissé erősen hajolt ki a korláton ahogy mutatta a helyet, a sorhajóhadnagy rémülten kapta át a derekát és egy pár pillanatig magához ölelte tartotta őt.

— Majd megmérjük! Gyovanni hozd ide a mérőzsinórt!

Csakugyan nagyon mély volt ottan a tenger; a nyolcvan méter hosszú zsinór nem ért feneket.

Ahmet a pilót a hajó elején ült keresztbe tett lábakkal és nézte őket, hogyan bibelődnek. Nem fért a fejébe sehogys, miért utazik folyton a leány?

Ha Kristoforos a szigeten volna, bizonyára nem utagatna. De ha nincs a szigeten Kristoforos, akkor hol van?

Itt alighanem valami készül mormogta magában a kis töpörödött török, miközben erősen szipakolt rosszul szelőlő pipájából.

A nagyhatalmak hadihajói titkos értesítést kaptak, hogy a görög partokról nagyobb löszerkészletet indítottak utnak Kréta felé, a felkelők részére. A hajó, mely a szállítmányt hozta, Kristoforos vezénylete alatt hagyta el Hellas partjait.

A hadihajók parancsot kaptak, fokozott éberséggel kirkálni a szigett körül és minden gyanus hajót, vagy bárkát könyörtelenül elfogni.

Egy napon S. sorhajóhadnagy kissé későbbben indult el Caneából, mint rendesen; sok élelmiszert kellett neki behajózni a „Mária Terézia” cirkáló részére mely akkor Grabussában állomásozott.

Már sötétéden kezdett, midőn közeltek a Capo-Spáda felé. A sorhajóhadnagy a leánnyal a naszád hátulján ülve beszélgetett. Nem volt más a fedélzeten csak ők meg Ahmet a pilót, aki szokása szerint a kormánytorony mellett ült és pőfekelt.

A leány beszéd közben idegesen nézegetett az öböl tulsó oldala felé, miközben erősen tartotta szőval a hadnagyot.

Ahmet aki figyelte őket, szemével követte az irányt amerre a leány nézegetett; — épp akkor fordult be az est homályában, egy kissébb szerű „brigg”, a sudabayi oldal szikláira alá.

A sorhajóhadnagy nem látott semmit, háttal ült arra felé. Ahmet pedig nem szólti hagy menjenek szegény ördögök, úgy sem veszik hasznát annak a löpörnek, a nagyhatalmak majd rendet csinálnak, aztán meg ott állott a kor-

mánynál egy daliás ember a fiatal sas, kár lett volna érte. Már, már úgy látszott, hogy biztos révbe érnek, a sziklák valamelyik hasadékából, mikor egyszerre a leány megregetten ugrott fel, a sorhajóhadnagy csodálkozva nézett szét.

Egy teljes gözzel haladó hadihajó bukkant elő Sudabay felől: az osztrák-magyar „Sebeniko” nevű torpedó-vadász. Egy vaklővést eresztet a brigg után, ami tengerész nyelven azt jelenti:

— Állj!

Azok a szerencsétlenek, anélkül, hogy belenyugodtak volna a változhatlanba, elkezdtek puskával lövöldözni a Sebenikóra, — a torpedó-vadászra puskával... talán elvette az lsten az eszközét?

Ami ezután következett egy pillanat műve volt. A „Sebeniko” most már ésszel lőtt, ami pokolian jól volt célozva: a löpörrel töltött brigből hatalmas tűz-oszlop tört ki, egy irtózatos robbanás és emberi testrészek, meg hajótörédek repültek a magasba... a másik pillanatban eltűnt minden, elnyelte a tenger.

— Kristoforos! — sikoltott kétségbeesetten a leány az örvénylő vízbe néve és átvette magát a korláton, be a tengerbe, ott ahol a nyolcvanméteres zsinór nem ért feneket.

A naszádról rémülten eresztették le a csónakot, átkutatták csákyával a vizet, de a leánynak nem akadtak nyomára, — elnyelte őt a Capo-Spáda foragatja, csak egy kis virágcsokrot himbáltak a mérges hullámok, midőn a hatalmas szirtől megtörve hullottak alá.

S. sorhajóhadnagy valahányszor elhajózott kis naszádjával a Capo-Spáda ékalaku foka előtt, egy bizonyos helyen mindig kis virágcsokrot dobott a tengerbe. Akik hallottak felőle, azt mondták: — tengerészbabona.

Katholikus nap Baglyasaljánál
A Baglyasaljai Róm. Kat. Olvasókör augusztus 29-én (vasárnap) d. e. 10 órakor, a baglyasaljai katonakertben levő bányafarsangi iskola tornakertjében tábori szentmisével egybekötött Katholikus Népgyűlést rendez, melyre a közel vidék kath. társadalmát szeretettel meghívja. A gyűlésen Versey Károly, a Katholikus Népgyűlés főtitkára, a lángelkű szónok fog beszélni. Kedvezőtlen idő esetén a szentmise a községi elemi iskolában, a népgyűlés pedig a baglyasaljai bányakaszinó nagy termében fog megtartatni. A r. k. olvasókör választmánya.

Az evangélikus harangokért.
A helyi evang. egyház presbitériuma 23-án tartott ülésén tiszteletre méltó nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a boldogabb katolikus testvérek példáját követve, mindent elkövet az új harangok beszerzése érdekében. E célból egy nagyszabású gyűjtés eszközésére vállalkoztak az egyháztanács összes tagjai, amelyet október 1-én zárunk le. Minden evangélikus testvér megkeresünk hogy ha megerősítéssel is, de áldozzon valamit a nagy célra. A kilátások a gyűjtés eredményére vonatkozóan biztatók lévén, ezúton is felhívunk minden protesztáns hitvest, tegye meg a szent cél érdekében mindazt, amire viszonyai képessé teszik. Adományokat átvesz a lelkes hivatal és minden egyháztanácsos.

Kaptuk az alábbi levelet.
Csenedelet a salgótarjáni uszodában. Forró napsütésben — tikkadtan igyekezünk az uszodába. Férfi napon — reméltük — mentesek leszünk a „faji túltengéstől”. Tévedtünk! Csapatostól jöttek a különböző koru „hölgyek” s 2 órakor a „férfi nap”-on hemzsegett a fürdő Salgótarján rózsáitól. Másnap „vegyes nap” volt, kíváncsi voltam a publikumra... Délután fél 2-kor a fürdő tele van. A közönség tízre szűkült. A többi...? A városi szabályrendelet szerint a nők testhez álló dreszben nem fűrdhetnek. Azok a „nők” beteges lennének, ha tisztességes női fűrdőruhát kellene magukra venni. Láttam ott zsenge bimbótól, tisztes koru matróznáig mindenkorú hölgyet; de 1—2 kivétellel fesszűl is rajtuk a testhez álló dresz. Az idomok szabadon érvényesültek. Vigás, kacagás, izléstelen viselkedés minden csoportban. Borzasztóan gusztusos volt egy „hölgy” aki csipőben feszülő dreszében shymit lejtett udvarlója előtt. A csonka ország lakosságának 4 százaléka nem keresztény s a szórakozó helyeken nem látok 5 százalék keresztényt. A fürdés közszükséglet s a városi uszodába a jó keresztények nem mernek elmenni...szegénylik magukat a női dreszek előtt. Minden közös uszodában van egy ügyeletes rendőr, aki felügyel s aki ellenőrizi a szabályrendeletek betartását. Itt nincs. Minek? A kürsztény ne fűrdjön, fűrdhet eleget a verejtékében. Intézkedést kérünk mert, feleségeink, gyermekeink nem mehetnek félig meztelen hölgyek közé fűrdni. Ők szorakozzanak egymás között, hogyan megkívánják, de ne rónsák a józan magyar erkölcsökkel Egy családapa.

Bibliaórákat tart az Evangélikus
Nőegylet keretében minden pénteken este 6 órakor az evang. egyház a, parokja tanácstermében szeptember hó tól kezdve, amelyre az érdeklődők figyelmét ezúton is felhívjuk.

Műkedvelők Karancsbesziben.
Karancsbesziben a btelepi casinóban van elhelyezve 21 budapesti nyaraló fiu gyermek, kik 6 heti ittartózkodás után aug. 14-én bucsuelőadást tartottak. A Regnum Marianum egyházközség küldte őket ide, hogy az egészséges falusi levegő és jó ellátás medegde a kis pesti fiukat „a jövőnemzedék csemetéit”. A casinó nyári színpadját szépen feldíszítve szép falusi rétet varázoltak oda a kis pesti fiúk, kik szépen betanított, szavalatok és egy-két felvonásos színdarabok előadásával több mint 3 órán át szórakoztatták Karancsbeszi és vidéke közönségét. Az előadás egész jóvedelme a „Regnum Marianum” új temploma építésére lesz fordítva. Legkedvesebb volt a többi között Szentiványi Gyurka, a megnyitó szavalatával, melyben elmondja, hogy miért jöttek Karancsbeszibe nyaralni, mert itt jó levegő van és jó népek laknak, — de mégis hízta átlag 3—4 kg.-ot csak a Gizi néniük 7 kg. hízott. Szép volt Vetró Mária nevelőnő szerepe a „Surranó”-ban és Kosár Gizella a „Tündérben”. Kedves volt Szentiványi Gyurka szavalata a „Trianon”, — amely mindnyájunk szemébe könnyeket csalt s jól

esett hallani ettől a kis fiutól, mint a jövő katonájától, hogyan tiporja le a „Trianon” átkos poliját. Végül Fercsik Tibi bucsuja a jötevékhöz megható volt. A Hiszekegy éneke alatt a lapujtói leventék Tormási parancsnoklata alatt vi- gyázz állása csak emelte az ünnepély szímvonalát. Kár, hogy a helyi intelligenciából többen hiányoztak. Tiszta jövedelem 669.000 kor. volt, ebből felülfizettek 227.000 kor.-t és pedig Légrády Ferenc 85 ezer, Tormási levente 42 ezer, Ferenc István főtisztelendő 35 ezer K. Jarcsek János 20 ezer kor. Petróczy Gyula 15 ezer, Tabódy család 10 ezer kor. Markovics V. 5 ezer, Petróczy András 5 ezer, Lévainé 5 ezer K. Haász 5 ezer.

Meghívó. A Salgótarjáni Levente Oktatóképző Tanfolyam hallgatói 1926 augusztus 28-án este 8 órai kezdettel táncsal egybekötött műsoros estét rendeznek az Acélgyári Tiszti Casinó nagytermében, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a Rendezőség. Műsor: Hiszekegy: ének az acélgyári zenekar kíséretével. Költeményt ad elő: Petróczy Gy. lev. főoktató. Zongorán játszik: Tóth L. kökényesi kántor. Komédia: r. Pus- kás Zs. Tóth L. Bányász Gy. Tóth F. Nagy Gy. Fekete Gy. Dürner Gy. Pá- rizsi Álom: Dalolja: Gáski E. testn. tanár Zongorán kíséri: Vladimir Gyula. Két ember a bányában: Vladimir Gy. rónai ig t. Bedő A. acélgy. tan. okt. Székely dalok: éneklő: Vilim L. kallói kántor f. zongorán Kováts Géza. Bihari kesergője: előadják: Szelenyi B. nováki tan. Tóth L. héhalmi tan. Bányász Gy. nováki tan. Bartos D. szupataki tan. Magyar dalok! éneklő az oktatók kara Borbás I. vezet. Himnusz: ének az acélgyári zenekar kíséretével. Belépődíj nincs.

A Magyar Pósta és Táviráda orsz. Egyesülete a háboruban elesett és elhalt katonáik özvegyei és árvái felségélyezésére, a Keszthelyi-hévíz üdítőtelep kibővítésére, és a póstásárvaház felállítására javára művészi színvonalon álló művészesteket rendez. Művészeteink a nemes céltól függetlenül is, igazi művészi élményt nyújtanak, amit a nagyközönség már előre is megítélhet a plakátokon hirdetett nevekből. Városunkban az Apolló mozgókínhzban szeptember 6-án este fél 9 órakor lesz ezen hangverseny, 2 órai időtartalommal, amelyre ezúton is felhívjuk a nagyközönség szíves figyelmét. Ismerv városunk közönségének humánus érzését, biztosak vagyunk abban, hogy szeretettel fogják fogadni derék jegyárutó postásainkat, akiket értékes munkásságuk és — sajnos — nehéz helyzetük a legnagyobb pártfogásra tesz érdemessé. Szerepel Schwenk Márta. Igazi hegedűművész az egész világon nagyon kevés van, Hubayak, Paganinik, Vecsey Ferenc, Heifetzek, Kubelíkek ritka ajándékai a természetnek, mert az ő produkcióik forrása a genialitás, az ő utjuk hihetetlen magásra visz. Ezen a magasba ivelő uton megy biztos léptekkel Schwenk Márta, a külföldön is ünneplott magyar hegedűművész, aki a mesterségbeli abszolút tudásán kívül az östehetség teljes fejezvével áll ki a hangversenydobogóra. A művész Hubay Jenő világhírű mesteriskolájának egyenes leszármazottja és ugy a budapesti, mint a berlini szífonikus hangversenyeken szinte döbbenetes sikereket ért el. Berlinben zenekari kísérettel adta elő Mozart A dur hangversenyt, majd mint az egyik berlini zenekritikus írja: érett felfogással és klaszikus mélységgel merült el Bach szonátájában. Utána izzó tűzzel, mindenkit magával ragadó hévvel adta elő Lalo hatalmas hegedűkompozícióját és remekelt a befejező Tartini variációkban. A közönség szünni nem akaró tapsaira még egy-két zsánerdarabot is játszott és finom egyenletes felfogásban tökröztette vissza a zene szellemét, anélkül, hogy túlzott volna. Így szól a berlini kritika. A fővárosban tartott koncertje ugyanilyen mély hatást tett. A fővárosi sajtó egyértelműleg elismerte, hogy a hegedű minden hangjából melegség, zeneiség és stílus zeng, és hogy játékának fiatalos temperamentuma, mesterkéletlen frissesége lebilincseli, extázisba hozza hallgatóit. Ez dióhéjban Schwenk Márta portréja, akinek talentuma máris első helyet vívott magának a zeneművészet világában. Garai Erzsébet a nagyszerű zongora virtuosa a Nemzeti Zenedét absolvalta és a híres Rannebaum Ágosta tanárnő tanítványa volt. Talentuma teljesen egyéni. Technika tudása gyönyörű harmoniában, egyesül ösztönös művészelkélével. Nemcsak érti, de érzi a zenét, nemcsak otthon van a

hangjegyek birodalmában, de életet lehel a holt kottafejekbe. Szuveren ura a zongorának. A zenélő óra látványát és egy hatalmas zenekar dinamikus erejét egyformán kihozza a billentyűkből.

Új építkezések Salgótarjánban.
A nagyarányú építkezések, amelyek városunk munkanélküliségének leküzdésére egy magánosok, mint a város és állam részéről megindultak, új ejezethez látszanak érkezni. A város képviselőtestülete folyó hó 27-én tartott ülésén a rendőrkapitányság és pénzügyi lak- tanya céljaira szükséges telkek átengedése- ről határozott. Az új rendőrségi palota értesülésünk szerint az adóhivatal mögött, a menház ucca folytatását képező uc- cának épülne. A két emeletes épület ter- meit Gerlőczy műépítész készíti és állítólag már 2—3 hét múlva a pályázat is ki lesz írva, az építkezésbe pedig még ez évben föltétlen belefognak. A pénzügy- örségi lak tanya a vármőrségi lak tanya mellé kerül, Ha ehhez hozzászámítjuk a járásbíró és főszolgabíró szék- házait, amelyek szintén ez évben ke- rülnek meg megkezdésre, az új csendőrlaktanyával együtt, a legszebb építkezési jövőt mutatnak Salgótarján- nak. Ugyanezen közgyűlés tárgyalta le Dr. Tobola Nándor és Dr. Holcsek Béla telekvásárlási és építkezés ügyét, valamint a salgótarján-balassagyarmati autóbusz vállalat segélyezését, valamint Katona László, özv. Szathmáry Dezsőné, Egri Gyula és özv. Godó Andrásné segély- zési ügyét is, míg a városi terület csa- tornázása levétét a napirendről.

Gazdák figyelmébe. Veress Zoltán jár. főszolgabíró hathatás támo- gatásával sikerült kivinni a járás aszvarasmarha és sertésállományá vérfrí- sítés útján feljavíttassék. E célból a föld- művelésügyi minisztérium által engedélye- zett enyhe föltételű apaállatbeszerzési kölcsönhöz a várm. m. kir. gazdasági fel- ügyelőség útján cca 170 millió koronát sikerült a járás részére biztosítani. So- moskövűfalú, Karancsbeszi, Karancsberény Karancsalja, Lapujtő, Zagyvaróna, Kiste- renye, Kazár, Vizslás, Mátrászele, Mátra- novák. Homokterenyé, Sámsonháza, Nagy- bérkány, Márkháza és Zabar községek kaptak apaállatokat. A tenyészállatok kiválasztásában, megvásárlásában szemé- lyesen jártam el. A bikák Tolna megyé- ből Benrieder József, Döry Prigyes, Illés Imre telivér simmenthali tenyésztéből s a kistormási bonyhádi, apari, hanti kis- gazdák istállóiból származnak. A tenyész- kanok a bujki Pappenheim uradalomból valók. Összesen 14 db. bika és 12 db. kan osztatott ki. Az összes apaállatok egytől-egyig válogatott szép példányok és kiváló minőségűek. Az akciót jövőre folytatjuk. Salgótarján város is csatlako- zott a bikavásárlási akcióhoz s Dr. För- ster Kálmán polgármester utasítására Re- guly Lajos állatorvos vett részt a város részére szükséges tenyészbika megvá- sárlásánál.

Felhívás. A város polgármesteri hivatalához az alábbi felhívás érkezett, melyet ezúton hozunk t. olvasóközönsé- günk tudomására. Esetleges érdeklődésre a város műszaki hivatala ad felvilágosi- tást. „Hisz” Házhelyigénylők Országos Építő Szövetkezete Budapest, VI. Andrási ut 11 sz. Telefon: 992—19 vagy 66—11. A „Hisz” Házhelyigénylők Or- szágos Építő Szövetkezete célja minden községben és városba tömöríteni az épít- tőket és ezáltal az építkezést olcsóvá tenni és mégis szociális, higiénikus és rendészeti szempontból modern értékes és új telepeket létesíteni. Az építkezést az egyes városokban és községekben levő tervezők, vállalkozók, iparosok és kereskedők, valamint munkások bevoná- sával bonyolítjuk le. E szervezetség kö- vetkeztében módunkban van teljesen tégl- lából, vagy részben vízmentes kőből, cserép, vagy palatetővel készíttve egy szoba konyha, kamrát 25 millió koronáért 2 szoba, konyha kamrát 35 millióért, 3 szoba konyha kamrát 50 millióért elő- állítani. Módunkban van az építetők ré- szére 30 év alatt 8-8 százalékos annui- tással törlesztendő 1. helyű kölcsönt nyuj- tani. Az építetőknek, akik az építési költség 40 százalékát előre megfizetni tudják, a szükséges 60 százalékot azon- nal folyósítottuk és ezek részére az épít- ést azonnal meg is kezdjük. Annak, aki az építkezési kölcsönnek csak 20 százalékát tudja előre lefizetni, folyósi- tatunk 1. helyű amortizációs kölcsönt 60 százalék erejéig és 11. helyű 16 éves köl- csönt később közlendő feltételek mellett. A tent felsorolt tehát 80 százaléknál ma- gasabb hitel nyújtására eddig nincsen

pozitív bázisunk, ezért a 20 százalékkal sem rendelkezők részére úgy kívánunk lakásról gondoskodni, hogy a szükséges tőkével rendelkezőknek proponálni fogjuk hogy a saját szükségletüket meghaladó egy-két lakást építsenek. Az építési ak- cióban részt vehetnek úgy a köztisztvi- selők, mint minden egyéb más foglalko- zásuk és tekintet nélkül arra, hogy a telket O.F.B. útján vagy magánkézből szereztek. Budapest, 1926. augusztus 1. „Hisz” Házhelyigénylők Országos Építő Szövetkezete.

Gazdasági és kulturális kiállítás Erdélyben a Székelyföldön. Ma már nemcsak a csonkakatárokon belül, hanem egész Európában ismertek azok a sike- rek és eredmények, melyeket a Faluszó- vetség az eddig megrendezett körülből 120 falufelépítési, gazdasági és ipari kiállításával elérte. A sikereken felbuz- dulva most Erdélyben a székelyföldön rendeznek az illetékes társadalmi és kul- turális intézmények hasonló kiállításokat. A legelső ilyen kiállítás szeptember kö- zepén nyílik meg Székelyudvarhelyen. A székelyudvarhelyi kiállítás nyolc napon keresztül fogja a közönség elé tárni Ud- varhely vármegye termelő erejének pro- duktumát. A kiállítás anyagán iparosok, iparművészek, a Székelyföld gyárai által készített tárgyak képezik, továbbá az Udvarhely megyei gazdasági egyesületek által a mezőgazdasági minden ágazatát felölő, mezőgazdasági és állatkiállítási anyag.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,k
Hiszek egy isteni örö igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Szerkesztői üzenetek.

Ébredőnek. Hát bizony igen sok igazság van a cikkben, de némely ré- szére, mint például a prokopnap ingyen husnak és bornak a szociáldemokrata szak- szervezettek részére, árusítás céljából való átengedése vonatkozólag, tárgyi bizo- nyítékokat nem találtunk s így nem kö- zölhetjük. Talán más formában.

Aggódó. De mennyire tudjuk! Az egész város arról beszél, hogy Csóka elvtárs összegyűlt néhány volt vezető társal. Az indokokat nem tudjuk, de mindenesetre nem aggódunk, mert előbb utóbb megint csak összetalálkoznak, ha másutt nem, hát a választásokon. Hogy kit menni ember követ, nem tudjuk, de igen gyengének látjuk az érdeklődést.

524/1926 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében-zenell közhírré teszi, hogy salgótarjáni kir. járásbírósnak 1925 évi 3420/12 számú végzése következtében Dr. Gádor Ferenc ügyvéd által képviselt Licskó János ja- vára 5.756.830 kor. s jár. erejéig 1926 évi június hó 17-én foganatosít kielegi- tési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 26.960.000 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. italok, söraparátus, var- rógép, hordó, mérleg, szódavizgyártó gép, — a Dr. Friedmann Ármán — Dr. Gádor Ferenc és Verpeléti Népbank rt. javára is nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. já- rásbírósz 1926-ik évi PK. 3250/12 számú végzése folytán 5.736830 kor tőkeköve- telés, ennek 1925 évi július hó 24 nap- jától járó 9 % kamatai és eddig össze- sen 4185100 kor-ban bírőilag már meg- állapított költségek erejéig Mátránovák- on vhtást szenvedett üzletében leendő megtartására 1926 évi szeptember hó 5-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingósá- gok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó- ságokat mások is le- és felülfoglaltták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elren- deltetik.

Salgótarján 1926 évi szept. hó 8 n.

Török

kir. bírószági végrehajtó,

A külföldi törlesztéses építési kölcsönök hosszabb tárgyalások után sikerült most már biztosítani, úgyhogy rövid időn belül megindul a pénzüsszegek folyósítása. A kölcsönöket 25-30 évi törlesztésre engedélyezik, kamatköltség és törlesztés fejében, évente körülbelül 8 százalékos fizetendő. Jelzett előnyös feltételek mellett az egész országban megindulhat végre különösen a családi házak tömeges építkezése. Felhívják az országban működő összes házépítő szervezeteket és mindazon egyének, akik törlesztésre építeni akarnak és az építési költségek bizonyos része fölött készpénzben rendelkeznek, hogy pontos címüket mielőbb jelezzék be: „Országos Közérdekű Lakáscsopót (Értékesítő és Építő R.T. alakult 1910.)” Budapest VII. Rákóczi-ut 86. II. 3. Telefon József 16-42.

A Katholikus Népszövetség nemzeti zárandoklata **Mária-zellbe.** A Katholikus Népszövetség által rendezett nagy nemzeti mária-zelli zárandoklatra tömegesen érdeklődnek az ország minden részéből és jelentik be részvételüket. A katolikus társadalom vezetői fogják vezetni a zárandoklatot, mint Huszár Károly, dr. Ernst Sándor, Heller István, Czettler Jenő és Fröhvirth Mátys. A zárandoklat részvételi díja: I. osztályú utas részére 1,400,000. II. 1,200,000. és III. osztály. 666,000. korona. Ezekben a díjakban benne van az utazási költség és teljes ellátás az I. és II. osztályú utasok részére. A III. osztály utasai mindenütt reggelit kapnak és Bécsben teljes ellátást, csak Mária Zellben és az uton kel magukat élelmezniök. A népszövetségi iroda most küldte szét a vidéki szervezethez a körlevelet, amelyben az összes népszövetségi tagokat s érdeklődőket meghívja a zárandoklatra. A mária-zelli zárandoklatból kiválik egy társaság, amely Salzkammergut megtekintésére indul. Részvételi jegy, amelyben benne foglaltatik a mária-zelli tartózkodás költsége is teljes ellátás és az összes vasúti és autóköltség a II. osztály utasai részére 3,760 ezer a III. osztályú utas részére 2,950 000 korona. Jelentkezéseket elfogad a Kath. Népszövetség központi irodája, Budapest, IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső II. em 9.

Egészségügy.

Rovatvezető: Clementis Kálmán
városi tisztviselő

Salgótarjánban az 1925 évben az egy évnél fiatalabb korban elhaltak száma 56, az 1-7 éves korban elhaltaké 24, míg 1924-ben az elsőévtévben 87, az 1-7 életévben 29 gyermek halt el; az előbbieket halálozási arányszámában csaknem 100 százalékos javulás, az utóbbiakban 21 százalékos rosszabbodás mutatkozik.

Szathmár-vármegye alispánja az elmúlt napokban rendeletben utasította a községek vezetését, hogy a gümőkór elleni védekezést a lakosság kioktatásával, az általános tisztasági és egészségi rendszabályok betartásával minden remélhető előmozdítani törekedjenek. Remélhető, hogy a rendelet erőlyes végrehajtása, a tett intézkedések szigorú ellenőrzése a megye közegészségi viszonyait lényegesen javítani fogja.

Közismert tény, hogy a tisztaironok (másoló irónok) okozta felületi sérülések is gyakran súlyos következményekkel kapcsolatosak, aminek oka a legújabb vizsgálatok szerint — nem fertőzés, hanem az irónban levő mérges festék. Ez a festék fertőtlenítő hatással bír ugyan, de egyszermind elpusztítja a bőrt a bőr-alatti kötőszövetet s így súlyos elhalásokat eredményezhet. A bőr alá jutott tinta-iron-részecskék tehát mielőbb eltávolítandók; ezzel a súlyosabb következmények megelőzhetők.

A nedves dohány füstje sokkal mérgezőbb, mint a szárazdohányé, mert a nedves dohány füstje 50-150 százalékkal több nikotint tartalmaz.

A házi gomba elleni védekezés legfontosabb szabálya, hogy az építkezéseknél frissen vágott, nedves fát felhasználni nem szabad. Erre a célra csak alaposan kiszáradt, sokáig állott faanyagot szabadna használni és célszerű az épület fát kátrány, karból, vagy fluornatrium oldattal előzetesen bekeni. Nagyon természetes, ügyelni kell arra, hogy az épü-

let falai a talajból nedvességet ne szívassanak fel, a tetőszerkezet az épület falait az esővíz és a hó hatása ellen teljesen megvédje.

1666-ban elrendeltetett Páris utcáinak söpörtetése és tisztítása. Ez abban az időben oly szokatlan esemény volt, hogy nemcsak költők énekelték meg, hanem az emlékére érmeket is verettek.

Dollár

sorsjegy

vidéki árusítása
megkezdődött.

27.000

dollár

értékű nyeresemény.

Az árvízkarosultak és repülők javára

Sorsjegyintőzőség VI. Révai u. 7,

Előkelő

menyasszonyi kelengyét

háziilag készíve

szállít

budapesti. belvárosi régi specialista cég a legelőzékenyebb fizetés feltételek mellett:

előleg és előzetes fizetés nélküli folyószámlára vagy félévi részlettörlesztésre

Elsőrangú munka
Divatkülönlegességek / Műipari cikkek
Kézi himzésű ágyneműk.
Selyem testneműk
Len-damasz asztalneműk
Fehérneműk / Vászna / Zsebkendők
Függönyök és
FÉRFI KELFNGYÉK (pyjamák is)

méret utáni különleges kivitelben

Kérem Önt

közölje velünk címét, hogy a legújabb
árjegyzékünket Önnek megküldhessük.
Cím:

153 sz. postafiók, Budapest 62.

468/1926 végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti közp. kir. járásbíróságnak 1926. évi PK. XI. 318.895 számú végzése következtében Dr. Germajer Bertalan ügyvéd által képviselt Geringer testvérek javára 8942000 K. s. jár. erejéig 1926 évi június hó 11 n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 14500000 korra becsült következő ingóságok u.m. Ligeti Ferenc, öz. Hankus Imréné javára is nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbíróság 1926-ik évi PK. 3066/ számú végzése folytán 8042.000 kor. tőke ennek 1924 április 10-től 1924 dec. 9-ig heti 1

1924 évi dec. hó 10. napjától járó 18 % kamatai és eddig összesen 50885000 kor-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Salgótarjánban a vhatást szenvedettek a füléki uccában levő lakásán leendő megértására 1926 aug. hó 30-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt megértendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján 1926 évi július hó 26 n.

Török

kir. jbirósági végrehajtó.

Meghívó.

A Salgótarjáni „Hangya” Fogyasztási Szövetkezet

1926. év szeptember hó 5-én vasárnap délután 4 órakor az acélgyári olvasóegylet dísztermében

1925. évi rendes közgyűlést

tart, amelyre az igazgatóság a tagokat az alapszabályok értelmében ezennel meghívja. Ha a közgyűlés a megjelent tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy azt 1926. évi szeptember hó 12-én ugyanazon órában és helyen fogjuk megtartani, amely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz.

NAPIREND:

1. A múlt évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések tárgyalása, a zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
2. A tiszta nyereségről való rendelkezés.
3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
4. A 7000/1925 P.M. számú rendelettel szabályozott új értékelésre vonatkozó igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentéseknek, a Hangya központ szakvéleményének tárgyalása, a megnyitó mérleg megállapítása, a tiszta vagyonból tőketartalék létesítése és határozathozatal az üzletrészek felértékeléséről.
5. Az új üzletrészek névértékének a megállapítása, az eddigi üzletrészek névértékének felemelése és az alapszabályok megfelelő módosítása.
6. A szavatosság alapszabályszerű mértékének fenntartása.
7. A felmondott üzletrészek kifizetésének 1933 évi december hó 31-ig felfüggesztése.

1925 évi december hó 31-én a tagok száma 594, üzletrészeinek száma pedig 38962 volt; az év folyamán belépett 12 tag 15,548 üzletrésszel; kilépett 6 tag 315 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált záró és megnyitómérleg az üzlethe-lyisében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Salgótarján, 1926. augusztus 20-án

Az igazgatóság.

ZONGORÁT

vagy

PIANINÓT

bérbeveszek.

Cím: a kiadóban.

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Kedd	Csütörtök	Péntek
Aug. 28. 29	31.	Szept. 2.	3.
DON CARLOS Főszerepben: CONRAD VEIDT és Daguy Servaes. Csatahajó.	NANON Főszerepben: Eszterházy Ágnes és HARRY LIEKE Öfensége civilben	A NAP HÓSE Főszerepben: Joseph Depew és Marguerite Courtot, AZ ELADOTT FIU	

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

Ényképezőgépek

és cikkekről

ingyen

küld árjegyzéket, ha
levelezőlapra kéri

HATSCHEK

és

FARKAS

Budapest. IV. Károly-körut 26.

Rudolf Mosse
R. T.

Hirdetési iroda
és címtár osztálya

Telefonjai

a költőzködés folytán

NEM
VÁLTOZTAK

Teréz: 8-39 és 80 40

Rudolf Mosse ház
BUDAPEST IV.

Váci utca 18

„Izaforin“

Törv. védett 5962 sz. a. szabadalm. cipőimpregnáló folyadék, a modern chemia vívmánya, mert hivatalos bizonylatok igazolják, hogy így öntve

csak egyszer, csak egyetlenéig „IZAFORIN”. A CIPŐJÉBE, azonnal végleg MEGSZÖNTETI LÁBA IZZADÁSÁT és tartósá teszi a cipőjét! Nem kell többé naponta áztatgatni, kengetni, pepecselni, még sem lesz büzös és nem török fel a lába. Megmenekül a bőrkeményedéstől, tyukszemtől, tagyástól és forró nyáron is kellemesen és kényelmesen viseli a legkeményebb cipőjét is

Vigyázon a törv. védjegyre.

Magyarországi főraktár: „AGRIA” laboratórium Budapest, I. Horthy Miklós ut 34. Egy adag (egy pár cipőre) 15.000 kor. Utánvétel 24 ezer kor. Kapható drogériákban, szövetkezetekben, kereskedésekben, gyógyszerárakban.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örö igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.